

Format Eindproduct WOU-GO

Naam

School: KBS Mattheus

Broker: Maarten Goossens

Onderzoeker: Annette Bouwman

Titel van het WOU-GO onderzoek

Titel: We willen de leesmotivatie van de kinderen van de KBS Mattheus verhogen.

Context van de school

Aangezien de context vaak aangeeft of de resultaten van dit onderzoek interessant zijn voor een andere school is een korte beschrijving hier relevant.

De school staat in de wijk Overvecht en is met haar leerlingen een afspiegeling van de wijk waarin de school staat. De herkomst van de kinderen is zeer divers. Het grootste deel van de leerlingen is van Marokkaanse afkomst, gevolgd door kinderen van Turkse herkomst. De afgelopen jaren is een opkomst van leerlingen van Afrikaanse afkomst zichtbaar en ook komen er meer mensen uit het voormalig Oostblok. Veel leerlingen komen met een taalachterstand in het Nederlands binnen. Ook de lage sociaaleconomische achtergrond van veel leerlingen vraagt de nodige aandacht van de school. Er is een behoorlijk groot verloop op school. Mensen die het lukt om buiten Overvecht te gaan wonen, doen dit vaak. We zien dat een groot deel van onze populatie bestaat uit leerlingen met een leerlinggewicht. Dit is in alle groepen ongeveer gelijk. We merken dat er de laatste maanden aan de onderkant meer kinderen de school binnen komen met een specifieke onderwijsbehoefte (taal achterstanden en gedrag). Dit uit zich niet altijd in leerlinggewicht. In de hoogste leerjaren hebben we meer kinderen van Marokkaanse en Turkse ouders. In de lagere groepen komen er ook meer kinderen met ouders uit het voormalig Oostblok, het Midden Oosten en Nederlandse kinderen.

Onderzoeksvraag

Beschrijf hier je onderzoeksvraag en eventuele deelvragen.

Hoe kunnen wij de bewezen effectieve aanpak van de BSA zo goed mogelijk, in ons dagelijks onderwijs integreren, ter ondersteuning en verbetering van de leesmotivatie.

Deelvragen.

1. Welke interventies uit de BSA zijn gericht op leesmotivatie?

2a. Hoe ervaren de kinderen van de BSA deze aanpak?

2b. Welke aspecten van de BSA vergroten de leesmotivatie van de leerlingen?

3. Welke interventies van de BSA gericht op leesmotivatie gaan de leerkrachten van de KBS Mattheus integreren in het onderwijs en wat zijn de effecten daarvan?

Interventies

Beschrijf hier welke interventies jullie in de praktijk gedaan hebben. Denk hier bijvoorbeeld aan het ontwerpen, toepassen en evalueren van een lessenserie of bijvoorbeeld het trainen en observeren van het didactisch handelen van leerkrachten.

We hebben op de KBS Mattheusschool de volgende acties genomen.

- We hebben als start een studiedag gehad van Kees Broekhof van onderzoeks- en adviesbureau Sardes. Hij is medeontwikkelaar van de BSA. Hij heeft ons meegenomen in het belang van leesmotivatie.
- Hierna hebben we tijdens de bordsessie afgesproken dat we met twee interventies starten. (boekensushi en de boekenkring.) Dit zou wekelijks op de planning komen.
- Hierna hebben we een tijd alles uit moeten stellen door de Corona pandemie.
- Met het team hebben we tijdens het vergaren van de data verschillende interventies toegepast die passen bij de cirkel van Chambers. Praten over boeken, kiezen van boeken en het lezen van boeken.
- De interventies hebben we tijdens bordsessies besproken en geëvalueerd.
- Uiteindelijk zijn we gekomen tot een kwaliteitskaart met daarin de afspraken en interventies die ervoor zorgen dat de leesmotivatie wordt vergroot. Dit document helpt ook bij de borging.
- Eens in de zes weken hebben de broker, de leerkracht onderzoekers, de onderzoeker van de Marnix en de studenten een bijeenkomst gehad om de voortgang van het onderzoek te bespreken.

Methode

Beschrijf hier welke gegevens/data jullie verzameld hebben en hoe.

- Om genoeg informatie over het onderwerp te krijgen hebben we volgende data verzameld:
 - Interview met leerlingen van de BSA over wat zij denken dat werkt.
 - Interview met drie kinderen uit iedere groep (zwak, gemiddeld, sterk) met vragen over leesmotivatie.
 - Interview met leerkrachten over wat zij denken dat helpend zou zijn.
 - Alle interviews zijn uitgewerkt.
 - We hebben vakliteratuur gelezen en besproken met de studenten en met het team.
 - De vragenlijst die de kinderen voor het flankerend onderzoek hebben afgenomen, hebben we na een jaar nog een keer afgenomen om te kijken of er veranderingen te zien waren.
 - Alle informatie uit interviews, literatuur en vragenlijsten is door studenten van de Marnix verwerkt in een adviesrapport.
 - Dit adviesrapport is de onderlegger geweest voor het samenstellen van de kwaliteitskaart.

Eindproduct (vorm)

Beschrijf hier voor welk eindproduct (vorm) jullie gekozen hebben. Welk eindproduct (vorm) past het beste bij jullie onderzoek en bevindingen? Denk bijvoorbeeld aan: ontworpen lessen/training; een set richtlijnen, een (instructie)filmpje, onderzoeksverslag of een artikel voor in een vakblad.

We hebben gekozen om een kwaliteitskaart 'leesmotivatie' te maken. We werken op de KBS Mattheus met deze kaarten en dit zorgt voor de borging van de uitkomsten van het onderzoek en de ingevoerde interventies.

Eindproduct (Inhoud)

Beschrijf hier de belangrijkste bevindingen (resultaten, conclusies / aanbevelingen) van jullie onderzoek, zodanig dat ook andere scholen hier iets aan kunnen hebben.

Hier onder benoemen we de punten die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen.

Het is belangrijk dat kinderen een boek lezen in hun zone van naaste ontwikkeling, zodat de kinderen zich niet gaan vervelen, maar ook geen competentiefrustratie krijgen. De leerkracht kan hierin ondersteunen door middel van boekpromoties en door samen boeken te kiezen. Leerlingen uit hogere klassen kunnen hierin ook jongere kinderen ondersteunen.

Bij leerlingen met een beperkte woordenschat is het belangrijk dat eerst aan de woordenschat gewerkt wordt, zodat het leesbegrip groter wordt, waardoor kinderen zich competentier voelen en dit is een voorwaarde voor leesmotivatie. Dit speelt zowel een rol bij het voorlezen als bij het zelf lezen van een boek.

Zorg voor meer variatie in werkvormen. Ook het betrekken van de kinderen door henzelf een werkvorm te laten kiezen, draagt bij aan de autonomie. Wat ook weer een voorwaarde is voor de leesmotivatie.

De leerkrachten gaven aan dat het soms lastig is om voldoende tijd te bieden aan lezen. Ook staat het soms op het programma als 'klaartaak', waardoor kinderen het gaan zien als afdankertje en het lezen niet meer serieus nemen. Met een leeslogboek of een werkvorm aan het einde van de dag kun je actief aan de slag met een boek.

Het is van belang dat er per dag 20 tot 30 minuten stil gelezen wordt in de klas. Dit betekent dat het echt helemaal stil is, de leerkracht meeleest en er twee boeken op tafel liggen, zodat de kinderen niet tussendoor boeken hoeven te wisselen.

Een tip om de leesmotivatie te bevorderen, is om de leerlingen voordat ze gaan lezen een leesvraag mee te geven. Om hier antwoord op te kunnen geven moeten de leerlingen wel intensief en gericht aan de slag in hun boek. Het geef de leerlingen een doel tijdens het lezen.

Het is belangrijk dat leerlingen een boek volledig uitlezen. Zo leren de leerlingen de opbouw van een verhaal herkennen en ervaren ze een succeservaring. Deze succeservaringen zullen zich in de

toekomst alleen maar uitbreiden. Dit zal vervolgens ook weer voor een uitbreiding van de leesmotivatie zorgen.